

LUPUL - HERALDICA REGALĂ A DACILOR NEMURITORI

Prof. Dr. GHEORGHE CONSTANTIN NISTOROIU

„Lupii s-adună în haite și urlă a jale la lună
Buciumul luptelor noastre din creste în creste răsună.”
(Maica Teodosia - Zorica Lațcu)

Figura unei hărți întipărită pe pământul dăruit jertfei milenare străbune trebuie să reflecte întotdeauna **cerul învierii strămoșilor noștri**, ca un **iconostas brodat întru dănuirea Neamului!**

Pământul părintesc - Vatra străbună rămâne permanent sub oblăduirea TATĂLUI ceresc!

Întru Pământul străbun și Cerul viu rămâne o continuă legătură de identitate și existență!

Lanțul **Munților Carpați**, imensa **Câmpie daco-română**, nesfârșita curgere albastră de fluvii și râuri ori **Codru - Împărat** pot fi, după împrejurări, Altar și Cetate de apărare, dar și Turn de atac.

Oricine gândește verdeața PĂMÂNT geto-daco-român ca unitate albastră de Cer - adică o CETATE naturală inespugnabilă, „*îl vede pornind de la un podiș central ce e înconjurat de munți străbătuți în curmeziș de ape, munți înconjurați și ei de câmpii străbătute doar de ape ca de drumuri, până la apele de graniță, câmpii constituind un spațiu sacru jur-împrejurul Cetății.*” (Mircea Vulcănescu, *Dimensiunea Românească a Existenței*, Fund. Culturală Română, Buc. 1991)

În sanctuarul pelasgo-geto-dacic, neadormitele vestale deapănă veghea lor aprinsă la pâlpâirea **Focului**, dar și la urletul **Lupilor**: două mari simboluri sacre și regale ale **Dacilor-Lupi**.

Măinile lor serafice, neodihnitore, sacerdotale și binecuvântătoare hrănesc fără încetare, flămânda, însetata, dar purificatoarea flacăra a Focului etern, dantelând apoi, broderia de nea ca într-o feerie de basm, neîmblânzita chemare de veghe a neînfricaților **Lupi albi**.

Zorii îmbujorați se hârjonesc printre fulgii omătului așternuți ca o mantie peste pământ. Cetatea dacică, măreață ca o Catedrală ortodoxă îmbrățișează somptuoasa întindere albă. Arborii, copleșiți de chiciură, scânteiază ca o uriașă Corolă de candelabre.

Singură neaua luneca nestingherită între pământul amortit și cerul surâzător. În răstimpuri, când viscolul își mai muia o țără glasul, se auzeau aproape și în depărtări urletele prelungi ale Lupilor negri.

Euforia **Crăciunului**, întoarsă spre nostalgia Patriei dragi, a Vetrei străbuno-milenare când **Nașterea** e totuna cu **Învierea**, se ponderează serafic, subtil și tainic în dănuirea **Dacilor-Lupi**.

Lupul, animalul frumos, dârș și fabulos privește Ziua, dar vederea lui luminează Noaptea. **Lupul** este așadar, un simbol al luminii, al soarelui, al strămoșului mitic, al temerarului luptător get, al eroului traco-dac care s-a încununat permanent cu mitul, cu taina, cu legenda.

Lupul este înzestrat cu forță, putere, instinct rar întâlnit, sprinteneală, înțelepciune, repeziciune și rezistență în alergare. Are multă răbdare și strategie de conducător înzestrat. Este ingenios, îndrăzneț, cu o tehnică deosebită. Are atât plan de luptă, cât și de apărare.

Toate simțurile lui principale, **instinctul, auzul, văzul, mirosul** sunt extrem de dezvoltate, stăpânindu-le pe o arie destul de mare și cu o dexteritate neîntrecută de altcineva. De nimeni!

Lupul privit (citic) și din stânga și din dreapta se asumă ca un caracter de nezdruncinat!

Lupul se pare că se cheamă numelui său. Este o făptură misterioasă: alb, negru, cenușiu, cu ochi mari, luminoși, pătrunzători, în care parcă se joacă apele cerului ori fulgii de nea ce se hârjonesc într-un joc copilăresc, precum dulăii ciobănești de la stână.

Pașii catifelați înfundați în șoapta urmelor alungă fiorii vânatului și dăruie cavalcadei lor buciumul senin de atac și izbândă.

În urma pașilor vânătorilor, vin femelele cu puii curioși așezându-și tabăra expediționară de sub care, nu peste mult timp, va cuteza un firicel de iarbă să dea binețe împrejur, iar deasupra peste crengile copacilor în care se vor înfiripa mugurii verzi se iasă unda unui caval de buhă.

Când lupii nu vânează se întâlnesc cu oamenii pașnici, se privesc curios, cu admirație în semn de salut, iar căprioarele se întorc din drum, când lupoaițele își alăptează odraslele enigmatice.

Totul pare armonie dacică: luciri de zori îmbujorate, raze dalbe de nea pogorând ca lumina peste vitraliile unei Catedrale gotice, foșnetul de borangic al ierbii, leagănul mlădios de codru, surâsul albastru de Voroneț, strigătul de corb, trilul de cocoș, cântec și joc, ca la marele-nceput.

Lupul știe toate calitățile și defectele animalelor pe care le vânează sau cu care se înfruntă și deseori le admiră. Ei nu atacă niciodată femeile, copiii și bătrânii. Fiecare confrerie își are Liderul ei, pe cel mai războinic dintre ei, iar conducător onorific, rămâne lupul cel mai bătrân.

Confreria este organizată după capacitățile luptătoare ale fiecărui lup. Unul este cercetaș, altul pândar, altul dă alarma. Se împart înșiruiți la o anumită distanță unul de altul, în funcție de vânat și hăituiesc prada de la unul la altul, ca și cum ar preda ștafeta, de pe șes înspre altă grupă ce se află pe culme. Primul care a gonit prada, după ce o predă următorului se reface ușor și tot așa până la izbândă. Cercetașul, pândarul merg foarte prudent și fără zgomot. Folosesc târâșul.

Ajuns în zona de observație, pândarul stă nemișcat atâta timp cât este nevoie. De la câteva ceasuri până la o zi întreagă. Deseori haitele alb-negre-cenușii folosesc încercuirea vânatului.

În familia carnasieră, lupii sunt credincioși lupoaicelor lor. Ei rămân uniți pe viață. Nu practică concubinajul și nici divorțul. Au fost cazuri când copiii-prunci abandonați nu de mame, ci de individele care i-au născut în grabă, iar din ticăloșia lor i-au aruncat în pădure, au fost *înfițați* și alăptați de lupoaicele-mame fidele.

Pe om îl atacă doar în împrejurări extreme.

Lupii tineri au mare grijă de părinții lor bătrâni, ajutându-i, ocrotindu-i și procurându-le hrana.

Când cade rareori într-o capcană, demnitatea firii lui cutezătoare îi cere se se lase prins de viu fără a se împotrivi: „*poate fi legat, i se poate pune botniță și poate fi dus apoi unde vrem, fără ca el să îndrăznească să dea nici cel mai mic semn de furie sau chiar de nemulțumire.*” (Georges Louis Leclerc de Buffon, *Pagini din „Istoria Naturală*”, Ed. Ion Creangă, București-1981, p. 95)

Lupul este sinonim cu Dacul războinic, care are aceleași calități rare și însușiri deosebite!

Lupul este cel mai fidel animal dintre toate exemplarele regnului animal al lumii create!

Lupul este singurul animal din lume care nu acceptă dresajul, rămânând integru așa cum geto-dacul luptător nu renunța la libertatea, la moșia, la adevărul, demnitatea și cerul lui!

După marele Strabon (63 î.Hr.-17 d.Hr.), geograf și istoric geto-dac, **geto-dacii** s-au numit mai întâi **daoi**. **Sciții** așezați la est de Marea Caspică purtau și ei numele **daoi**. La fel **cimerienii** care erau o seminție traco-frigiano-iraniană. (Strabon VII, 3,12; XI, 508, 511-512) Hesychius în tradiția consemnată de el, confirmată și de Kretschmer, ne informează că termenul **daos** era numele frigian al **Lupului**. (Franz Hancar, „*Hallstadt-Kaukasus. Ein Beitrag zur Klarung des Kimmerrierproblem*” Mitt. d. Oesterr. Gesell. f. Anthropologie, Ethnologie u. Prahistorie, 73-74, 1947; P. Kretschmer, *Einleitung in die Geschichte der griechischen Sprache*, Gottingen, 1896).

Geții, Dacii și Sciții, marea parte a **Tracilor** se numeau **Dahae** și **daoi**, care derivau din aramaica, respectiv traca iraniană **saka**, **dahae**, care semnifică **lupul**. (H. Jacobsohn, *Arier und Ugrofinnen*, 1922; P. Kretschmer, „*Zum Balkanskythischen*” *Glotta*, XXIV, 1935)

Numele trac al războiului era **Kandaules**, iar cuvântul **Dhaunos**, însemnând **lup**. (J. Pokorny, *Indogermanisches Etymologisches Worterbuch*, Berna, 1951; G. Kazarow, *Zur Geographie des alten Thrakiens*, *Klio*, XII, N.F. IV, 1929)

Așezarea înfloritoare situată între Dunăre și Haemus, în Moesia Inferior **Daous-dava**, însemna de fapt vestita și inespugnabila **Cetate a lupilor**. (Ptolomeu, III, 10,6; W. Tomaschek, *Die alten Thrakern Sitzungsberichte Akad*, Wien, 130, 1893)

Hyrkania care se întindea la sud de Marea Caspică, numită în aramaică **Vehrkana - Varkana** se numea de fapt „**Tara lupilor**”, după rădăcina traco-iraniană **vehrka**, care înseamnă **lup**. La rândul lor triburile scite se mai numeau și **hyrkanoi = lupi**, iar în Frigia exista tribul **Orka - Orkoi**. (Kiessling, PW, IX; R. Eisler, *Man into Wolf*, Londra, 1951)

Lycos în străbuna limbă dacică însemna **lup**. În Asia Mică exista așezarea **Lycaonia - Lucaonia**, iar în Arcadia se afla tribul **lycaonilor**. Să mai amintim și de existența lui **Zeus Lykaios** arcadianul și de **Apollon Lycagenetul** (cel născut din lupoaică). (Heraclit din Pont, *Fragm. Hist. Gr.* 218; R. Eisler, *Man into Wolf*; A.B. Cook, *Zeus*, I Cambridge, 1914; Plinius, *Hist. Nat.* VII, 19)

Vecinii lycaonilor, **hirpinii** au împrumutat numele de la **hirpus - lup**. La poalele muntelui **Soracte** trăiau hirpii sorani - „*lupii din Sora*”. Au existat numeroase triburi cu nume de lup în multe regiuni, țări, precum Alemania, Anglia, Irlanda, Danemarca, Suedia, Elada, Persia, India, Spania, precum Loukentioi și Lucenses în Calaecia celtiberică. (R. Eisler, *Man into Wolf*, Londra, 1951; E. Arberman, *Rudra*,

Uppsala, 1922; G. Widengren, *Hochgottglaube im alten Iran*, Uppsala – Leipzig, 1938; Stig Wikander, *Der arische Mannerbund*; Richard v. Kienle, „Tier-Volkernamen bei indogermnischen Stamme – Worter und Sachen, 14, 1932)

Așadar, dintru început numele **Geto-Dacilor** era asociat cu „**cei asemenea lupilor.**” (E. Lozovan, „*Du nom ethnique des Daces – Revue Internațională d-Onomastique*, 13, 1961)

Se presupune astfel, că poporul dac își are numele de la un strămoș mitic care se manifesta prin virtuțile sale deosebite cu însușirile **Lupului** – animal superior celorlalte viețuitoare din acelaș regn, având deci o semnificație religioasă. Adolescenții daci, pe durata probei inițiatice de un an de zile trebuiau să trăiască retrași în munți, fără a fi văzuți și hrănindu-se din vânat.

După legile hittite, ramură aleasă a tracilor, **haiducul** – justițiarul dreptății, într-un regim tiranic se numea **lup**. (Ungnad). Oracolul din Delphi se afla sub protecția lui **Lykoreus – Zeul-lup**. (P. Kretschmer, *Der Name der Lykier*, 1952)

Inițierea militară a războinicilor geto-daci, sciți ori traci consta în transformarea rituală a luptătorului în totemul său, respectiv în lup, asimilând magic comportamentul acestuia.

DECEBAL – Marele LUP, unul dintre cei mai legendari regi ai Geto-Dacilor era cel mai iscusit în vremurile de pace care erau scurte, dar cel mai aprig în timp de război, atacând furios pe dușman, nimicindu-l și retrăgându-se la timp ca valurile mării învolburate undei de reflux. Dio Cassius, mărturisea că **Decebal – Regele lup**, „*a fost dușmanul cel mai de temut pentru romani.*”

Numele etnic al triburilor **Geto-Dacilor, sciților, tracilor** derivă de la epitetul ritual al unei confrerii războinice numite **LUPI**. Luptătorul-lup devenea un războinic neînfricat în măsura în care împărtășea comportamentul totemului său. Dacii erau conștienți de raportul între lup și război. Dovadă simbolismul drapelului lor. Este arhicunoscut faptul că, Flamura nemuritorilor geto-daci era reprezentată de un lup cu corp de dragon, ca heraldică regală. (Vasile Pârvan, *Getica, o protoistorie a Daciei*, București, 1926)

Dacii – Lupi s-au impus pe scena istoriei mai ales în timpul marilor lor regi, împărați, precum **Dromichaites, Burebista, Decebal și Regalianus**, când unitatea și organizarea politică a regatului, imperiului era la apogeu, putând mobiliza ușor, o armată de **200 000** de luptători războinici. **Era triumful tinerilor LUPI neînfricați**. Iulius Cezar, Domițian, Vespasian, Traian, Aurelian au înțeles foarte bine ce pericol reprezenta pentru ei, războinicii – lupi ai Geto-Daciei.

Începuturile Creștinismului hristo-apostolic pe teritoriul Daciei noastre este legat de prezența **Lupului**. Sfântul **Apostol Andrei – Cel întâi chemat**, venind la îndemnul Mântuitorului Hristos în Sciția și-a început propăvăduirea printre dacii zalmolxienii și lupi. Poposind pe plaiul dobrogean într-o pădure virgină unde nu îndrăzniseră decât **apele celor nouă izvoare și tagma lupilor**, Apostolul **Andrei** și-a clădit Altarul într-o peșteră care-i va purta numele în eternitate.

Simțind prezența unui **Sfânt**, a unui **Mare-lup**, lupii s-au adunat în jurul lui cu oarecare temere, apoi la cuvântul certător și mângâietor al Apostolului, care „*lega gura lupilor*”, aceștia l-au îndrăgit fără să mai săvârșească în acea vreme pagube însemnate oamenilor.

„*Poate că tocmai în această sintagmă „lega gura lupilor”, se ascunde unul dintre cele mai tulburătoare adevăruri legate de începutul prediciei sale în teritoriile „lupilor”, fiindcă dincolo de înțelesul imediat al acestor cuvinte, se găsesc semnificații mult mai profunde.*” (Dumitru Manolache, *Andrei, apostolul Lupilor*, Ed. Anastasia, București-2000)

Savantul Istoriei religiilor, **Mircea Eliade**, afirma că, „*poporul român s-a născut creștinește sub semnul Lupului*”, fiind așadar predestinat luptelor, războaielor, invaziilor, dar și biruinței.

În calendarul vârstei mele m-am întâlnit de două ori cu lupul. Prima oară pe la vârsta de 4-5 ani, aproape de casă, la cca. 300 m, iarna. Erau doi lupi albi care mergeau la trap în direcția lor. Abia ne-am salutat. A doua oară mă aflam în **Pădurea Stârmina**, situată la 3 km, de casă. Și părinții mei aveau o moștenire în acea pădure. Eram în vacanța de vară, cu pieptul gol ca un adevărat dac, la 25 de ani aveam plete lungi pe umeri. Mergeam să beau apă de la o veche fântână din lemn, făcută de bunici. *Domnia* sa, LUPUL era alb cu pete gri, lungit pe fântână la răcoare.

M-am oprit la circa 7 m, de el. M-a fascinat... El a coborât ușor de pe fântână, s-a uitat la mine câteva clipe, apoi a plecat. Abia atunci mi-am amintit că aveam la spate, prinsă de cureaua lată o bardă, cu care tăiam lemne de alun, araci pentru grădină.

Marele luptător anticomunist – un adevărat **Lup al Munților Făgăraș** – **Ion Gavrilă-Ogoranu**, pe care am avut bucuria să-l cunosc, a fost liderul unei grupări de rezistență armată între anii 1948-1955, în Masivul Făgăraș. Potera roșie nu l-a prins și nici nu l-a rănit. Ne-a lăsat mărturii, despre faptele sale eroice și ale camarazilor în cele 7 volume „**Brazii se frâng, dar nu se îndoiesc**”, dar ne-a introdus și în satul copilăriei Gura Văii, prin cartea **Întâmplări din Lumea lui Dumnezeu**, în care rezervă un capitol lupilor și cele 20 de ilustrații realizate de Simona Bucan.

„...De te întâlnești cu ei, să nu te arăți cu frică. Să te uiți în ochii lor. Să cânti. Să nu fugi, nici înainte, nici îndărăt...Să cauți întruna să fii tu mai sus ca ei, pe o ridicătură, o movilă, un deal.

Lupii vin și dau roată pe departe de văd cum stă treaba și știți cum vin? Pe burtă. Târâș pe burtă, una cu pământul, de nu vezi nimic. Unul din ei, care-i mai slab, vine de unde bate vântul, anume să-l simtă câinii. Când l-au simțit fuge și-i atrage cine știe pe unde și atunci vin ceilalți pe altă parte și-și fac de cap... Lupul are răbdare, nu-i sare țandăra așa iute ca ursului.

*Și o zi întreagă stă la pândă de departe și te iscodește ce faci... Lupii umblă mult, se duc departe, apoi iar se întorc... Să vedeți cum lucrează haiticul iarna. Pornesc așa ca la război, în linie îndoită ca o potcoavă cu vârfurile înainte, și așa bat câmpurile și hățișurile... Nu mai scapă nici iepure, nici căprioară pe unde trec.” (Ion Gavrilă Ogoranu, **Întâmplări din Lumea lui Dumnezeu**, Ed. M.C. București-1998)*

Tehnica de atac, de luptă a lupilor „**ca o potcoavă cu vârfurile înainte**” a fost deseori folosită de **Marii Lupi Daci**: Tomyris, Dromichaites, Burebista, Decebal, Basarab I, Mircea cel Mare, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Radu de la Afumați, Mihai Viteazul, Ioan Vodă-Viteazul ...

LUPUL CARPATIN

*„Eu și ortacii înfruntam vijelia în codru carpatic/ Romanii în graiul lor barbar îmi ziseră: **lup singuratic**./ Zile și nopți de veghere am stat înarmați la hotare,/ Unde Alitul străvechi se pogoară din munți în vâltoare./ **Decebal Craiul** ne-a pus să oprim oștirea romană,/ Sub lovituri de balistă să stăm neclintii, ca o stană./ Vulturul s-a săturat de stârvuri dușmane și-n vale/ Crunte curg apele-n spume și vuiet adânc dau în cale./ Lupii s-adună în haite și urlă a jale la lună/ Buciumul luptelor noastre din creste în creste răsună.*

Unul și unul ortacii căzură, străpunși de săgeată,/ Singur rămas-am de strajă cuprins de mânia turbată/ Și apucându-mi cu sete în pumnii de criță, securea,/ Peste vrăjmașii cei mândri, urlând, prăvălit-am pădurea./ Iată că mor neînfrânt, cu securea cea bună în mână/ În prăvălire năpraznic vuieste pădurea bătrână/ Nu mă vor duce romanii, legat de trufașele care/ Slobod, precum am trăit, mă voi duce în umbra cea mare.

***Sângele meu, pic cu pic, se va scurge în țărâna iubită./ Vino, prietene lup, și-mi sfâșie carnea slăbită;/ Tu ești doar o fiară din munți în care-am trăit o viață/ Ție îți dau să-mi sfâșii mădularele până nu se oprește/ Colții și ghearele tale, și limba de sânge flămânde/ Decât robia romană și biciul – cu mult sunt mai blânde...”** (Zorica Lațcu – Teodosia, **Poezii**, Precuvântare de Arhim. Teofil Părăian, Ed. Sofia, București, 2000)*

Eseu închinat în mod expres alesului meu prieten dac **Gheorghe Șerbănescu**, precum și tuturor **Dacilor-Lupi** de pretutindenea.

4 Februarie 2024